

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Fides.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Neque vero tantum porrectis in cœlum manibus adoratio fieri solita, sed & adversa manus ad osculum exposita, adorationis indicium est. Hinc illud apud Plinium, quandam esse in dextera religionem, quæ osculis averſa appetitur. *Qui adorant, inquit Hieronymus in Rufinum, solent manibus deosculari.* Unde Hæbrei deoscultationem pro Veneratione usurpant; ejusmodique loquendi forma per totam jam Italiam, ex quo Hispanos in dominationem admifimus, inolevit, cum prius id honoris non nisi in Pontificibus deberetur. Et nonnulli Catuli somnium de Augusto referunt, quasi Jupiter compluribus prætextatis tutorem à se poscentibus, unum ex eis demonstrasset, ad quem omnia desideria sua referrent, ejusque osculum delibatum digitis ad os suum retulisset. Alioqui, ut in Cynophalo dictum, sublata in cœlum manus adorationis indicium sunt. Apud Ciceronem Quæstionibus Academicis admirationis id signum est, ut dicitur: *Hortensius autem vehementer admirans, quod quidem perpetuo Lucullo loquente fecerat, ut etiam manus saepe tolleret: nec mirum, nam nunquam arbitror contra Academiam dictum esse subtilius.* Pervulgatum vero est Catullianum illud in hanc sententiam: *Admirans, ait, hæc manus que tollens, Dii boni & quæ sequuntur.*

Deosculatio pro Veneratione, sicut ab Hispania vulgo introducitur. Sueton. in Aug. c. 91.

CONSENSUS. CAP. XXIII.

Sublata manus, quid.

In militaribus vero allocutionibus sublata manus, consensus & approbationis hieroglyphicum est. Unde totiens apud Xenophontem, si quod propositum esset, scitum facere se profiterentur, manus tollere jubebantur. Sedenim, hoc ritu Hæbræorum prius institutum fuit, quod plerisque locis habetur, & Aaron Levitico, tollens manum, populo bene præcatus est. Ita nobis quoque faciendum imperavit Paulus: *Orate, inquit, in omni loco extollentes puras manus.* Et Tertullianus, ubi de oratione pro salute Imperatoris agit: *Illuc suspiciens (ait) Christiani, manibus expansis, quia innocua: capite nudo, quia non erubescimus: denique sine monitore, quia de pectore oramus, & quæ sequuntur in hanc sententiam.*

FOEDUS. CAP. XXIV.

Manuum ad invicem porrectio & deosculatio. Relatum à Dion. Laertio, ex Apollodoro, in Solone.

Sed neque Pythagoricum illud prætereundum, *μὴ πειντὶ ἐμὲ ἀλλ' εἰς δεξιὰς, non unicuique dexteram porrigendam, quippe non temere esse quæmpiam in amicitia familiaritatis; foedus admittendum.* Citat hoc symbolum in hanc sententiam Plutarchus eo commentario, quod de multorum amicitia conscripsit, & Solonis dictum illud in primis fertur, *Φίλους μὴ ταχὺ κτῆ, ἔς δ' ἂν κερήσαι, μὴ δ' ἀποδοῦναι. Amicos, ne cito compares; quos autem acquisieris, ne rejicias, contemnasque.* Mox vero adhuc est notis prætulibus, in admittendis in clientelam amicis manum porrigere exosculandum, quod firmum quasi foederis & conciliationis signum habetur. Observes etiam apud Ammianum, rerum gestarum libro supra xx. Nebridium, qui contra Constantium unus omnium jurare noluerat, metu militum, qui ferrum in hominem strinxerant, ad Julianum profugisse, suppliciterque orasse, ut timoris levandi causa ei dexteram porrigeret Julianus: *Ecquid, ait, præcipuum amicis servabitur, si tu dexteram attingis meam?* Plutarchus in Catone Uticensi morem tangit osculandi manus Imperatoris apud Romanos, neque id quidem omnibus, sed paucis admodum honoris gratia concessum. Unde etiam in Divinis literis legitur: *Tua dextera me suscepit, quod ita interpretantur Theologi: Mos eorum est, qui operi alicui sint allaturi, dexteram porrigere, in qua Suis, Captivudo, agilitasque magis promptuaria, quam in leva.* Et Psal. LXXIII. *Tenuisti manum dexteram meam: i.e. optimi Assertoris instar manum meam apprehendisti, meque de cerni & servitute Babylonica eduxisti.* Alii sic exponunt, ut per texteram manum à Deo tentam, meliora ac laudabiliora opera intelligantur, quæ benigno Deus animo suscepit. In sacrificiis demum manuum impositio nunc benedictorum ministrabat, nunc peccatorum remissionem, nunc sancti Spiritus adventum, nunc expiationes, quas solo percipimus intellectu, ait Hesychius.

Manuum impositio nunc effectus.

FIDES. CAP. XXV.

Quia vero fides in foederibus primum expetitur, Numa Romanorum Rex constituit, ut manus quæ fidei sacra facerent, ad digitos usque involverentur, quod fidei tutandæ indicium esset, cujus præcipue sedem in dextera esse docuit: vel, ut arcana in abdito habeantur. Porro fidem in manibus Arabes adeo colebant, ut foedus nunquam facerent, nisi sanguine ex vola juxta majores digitos eorum,

A eorum, qui scedus inirent, lapide quodam eliso, intinctoque inde flocco ac lapidibus septem, qui fo-
rent in hunc usum comparati, illitis, suis interim Oratal & Alilat numinibus unicus invocatis. Agno-
scit & Maro fidem per dexteram significari, quare Dido apud eum exclamat:

Enid. l. 4.

— En dextra, fidesque

Quem secum patrios ajunt portare Penates.

Enid. l. 3.

Atque hoc est, quod Achemenidi Anchises,

Dat dextra, atq; animum presenti pignore firmat.

Velamen vero illud, quod Fidei simulacrum, vel manus ipsæ obtegerentur, album fuisse constat. Un-
de Maro *Canam fidem* appellavit, ut nonnullorum est opinio, quamvis & literatissimi viri sunt, qui
canam ideo fidem à Virgilio dictam putant, quod primum omnium templum Fidei fuerit à Roma
Æneæ filia conditum; ut in fragmantis Pompeji, divino illo numine rerum opifice jam tum Romanæ
originis initio, quod futurum olim erat, præmonstrante: ut quod imperium ibi sine fine præman-
surum parabatur, fundamentum pietatis in fide jecisse tot ante seculis constaret. Horatius tamen ve-
laminis albi mentionem facit, ubi dicit: *Et albo nira fides colit velata panno*. Id enim ad sinceritatem,
quæ requiritur in fide, indicandam excogitatum: à fide enim fucus omnis abesse debet, neq; ullo sub-
terfugii calore candor ejus violari. Quapropter juste magnanimiterq; Romani fidem hostibus etiam
servandam rati, Cannensi clade accepta, cum Hannibal, quibusdam captivis redimendi se potesta-
tem fecisset, fide ab eis accepta redeundi, nisi res confici posset, ea quam proposuerat conditione, do-
lose illi unius diei iter progressi, simulato negotio in castra hostica redierunt: inde quasi sacramen-
to soluti, tanquam liberi essent, securi confidentesq; Romam se contulerunt. Indignatus Hannibal,
dum eos sibi dedi postulare, ipse etiam S. P. Q. R. factum ægerrime tulerunt, neq; ullis civium suo-
rum precibus aut lachrymis vinci potuerunt, quin publice ad Hannibalem remitterentur. Sed quid
vetustiorum male praveq; facta conquirimus, si recentioribus seculis dolosa hujusmodi fide dece-
ptum Adelbertum Bambergæ Regulum legimus, turpi nostrorum principium ignominia, quem Atto
Maguntia Archiepiscopus blanditiis pellectum, ad Ludovicum Regem capitalem ejus hostem at-
traxit, juramento pollicitus se procuraturum, ut quemadmodum eum salvum de munitissimo, ubi
erat, loco educebat, incolumem idem tamen reduceret. Cum itaque paulum extra portas prodiiisset,
Atto conjectis in Solem oculis, iter longum & horam jam tardam caufatus, satius fore dixit redire,
commodum ut corpus aliquo cibo curarent, itineris lassitudinem ita levaturi. Cui Adelbertus, nihil
suspiciatus mali, non diffuculter assensit. Reversi igitur, sumptoq; jentaculo, dant se iterum in viam,
ac simulatq; in Ludovici conspectu consistere. Adelbertus in manus Regis deditur: quo prodicionis
Attonem audacter incusante juramento, inquit Atto, tunc plane satisfactum, cum te impransum edu-
ctum, intro ut pranderes reduxi. Sed hæc improba barbari hominis facta prætereamus, & ad fidem
speculum esse contendunt: nam id quoque significatum habet fidei, additaque est erecta columella,
ob fidei quippe tum rectitudinem, tum firmitatem. Multo vero manifestius duæ manus junctæ, fidei
sunt hieroglyphicum: quod in plerisq; numis antiquorum observet, in inscriptionibus etiam additis,
modo FIDES EXERCITUM, modo FIDES ROMANORUM. Sed hujusmodi manus junctæ ad
alia etiam extenduntur significata.

Fides cur
cana dicta
sit.Carm. lib. 1.
od. 35.Hadriani
numus.Trajani
Adriani
numus.

FELICITAS. CAP. XXVI.

Quandoquidem alicubi simulachra duò dexterarum jungentia felicitatis hieroglyphica sunt, cadu-
ceo præsertim opposito: rebus enim pacifice compositis, congruum est publicam privatamque
subsequi tranquillitatem. In Hadriano numo tenet ipsa dea caduceum manu una, altera Imperato-
rem apprehendit: inscriptio est, FELICIT. AUGUST. Ubi vero idem Imp. genibus quendam procum-
bentem sublevare videtur, quid sibi velint junctæ dexteræ declarat inscriptio, RESTITUTORI GAL-
LIE. Quod vero superius dexteram salutationis signum esse diximus, in numo qui TRAJANUS HA-
DRIANUS inscribitur: Imperatorem ipsam videas dexteram Dei sedentis dexteræ jungentem, cum
inscriptione sub basi posita, ADVENTUS AUG.

Hhh 2

JU-